

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Узп 181/2015
16.04.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Олге Ђуричић, председника већа, Драгана Скока и Миломира Николића, чланова већа, са саветником Весном Мраковић, као записничарем, одлучујући по захтеву З.П. из Н.Б., поднетом преко пуномоћника Ј.С., адвоката из Н.Б., ..., за преиспитивање судске одлуке - пресуде Управног суда 20 У 5289/14 од 26.01.2015. године, уз учешће Агенције за реституцију Републике Србије, Подручне јединице Нови Сад, из Новог Сада, Хајдук Вељкова 11, као противном странком, у предмету враћања имовине, у нејавној седници већа, одржаној дана 16.04.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

Захтев се **УВАЖАВА, УКИДА СЕ** пресуда Управног суда 20 У 5289/14 од 26.01.2015. године и предмет враћа Управном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Побијаном пресудом одбијена је тужба З.П. из Н.Б., поднета против закључка Агенције за реституцију Републике Србије - Подручне јединице Нови Сад број 46-001984/14 од 07.03.2014. године, којим је одбачен, као неуредан, њен захтев од 22.01.2014. године за враћање одузете имовине, односно обештећење, иза бившег власника Т.Х.

У захтеву за преиспитивање побијане пресуде подносилац истиче да је у тужби, поднетој Управном суду дана 09.04.2014. године против оспореног закључка навела да ће у кратком року да достави документ којим потврђује да је предметна имовина одузета. То је и учинила поднеском од 16.04.2014. године, када је доставила закључак Среског суда – Земљишно-књижног одељења из Старе Пазове број Дн 1424/54 од 21.06.1954. године, у коме је експлицитно наведено да се дозвољава укњижба права власништва на непокретностима, као општенародна, а по правном основу конфискације. Сматра да наведени документ представља релевантан доказ о томе да је дошло до одузимања, тј. подржављења имовине у смислу одредбе члана 3. став 1. тачка 3. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, а што Управни суд није ценио при доношењу одлуке, због чега је, по налажењу подносиоца захтева, повредио

правила поступка. Предлаже да Врховни касациони суд захтев уважи и побијану пресуду укине или преиначи.

Агенција за реституцију Републике Србије - Подручна јединица Нови Сад, у одговору на захтев, остаје у свему при разлозима образложења донетог закључка.

Поступајући по поднетом захтеву и испитујући побијану пресуду у границама захтева у смислу одредбе члана 54. Закона о управним споровима ("Службени гласник РС" 111/09), Врховни касациони суд је нашао:

Захтев је основан.

Према разлозима образложења побијане пресуде, тужени орган је правилно поступио када је, на основу одредбе члана 43. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, оспореним закључком одбацио захтев тужиље за враћање одузете имовине, односно обештећење, иза бившег власника Т.Х., јер је у поступку разматрања поднетог захтева утврђено да је исти, у смислу напред цитиране одредбе Закона, неуредан, а имајући у виду да тужилца уз поднети захтев није доставила обавезни доказ предвиђен одредбом члана 42. став 4. тачка 3. Закона, односно, није доставила исправу о подржављењу имовине, нити је наведен назив, број и година службеног гласила у коме је објављен акт о подржављењу, а који доказ мора обавезно да се приложи уз сваки захтев на основу одредбе члана 42. став 7. Закона.

Оцењујући законитост побијане пресуде, Врховни касациони суд налази да је Управни суд побијаном пресудом повредио правила поступка на штету подносиоца захтева.

Тужба у управном спору је у конкретном случају поднета против закључка туженог органа, којим је одбачен, као неуредан, захтев тужиље за враћање одузете имовине, односно обештећење, иза бившег власника Т.Х. Тужилца је у тужби навела да је уз захтев, поднет туженом органу дана 22.01.2014. године, поднета сва документација прописана одредбом члана 42. став 3, став 4. и став 7. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС" 72/11... 108/13). Сматра да захтев није неуредан и да је закључак Среског суда - Земљишно-књижног одељења у Старој Пазови Дн 1424/54 од 26. јуна 1954. године управо акт о подржављењу имовине њене правне претходнице. Уз тужбу и накнадне поднеске је доставила Управном суду жалбу своје правне претходнице на закључак Среског суда - Земљишно-књижног одељења у Старој Пазови број Дн 1424/54 од 26. јула 1954. године, као и решење Округног суда у Сремској Митровици Гж 479/54 од 13.10.1954. године, којим је одлучено по предметној жалби.

Одредбом члана 1. став 2. Закона о управним споровима је прописано да се овим законом обезбеђује судска заштита појединачних права и правних интереса и законитост решавања управним и другим Уставом и законом предвиђеним појединачним стварима.

Одредбом члана 2. Закона о управним споровима прописано је да у управном спору суд одлучује на основу закона и у разумном року, на подлози чињеница утврђених на усменој јавној расправи, а одредбом члана 33. став 1. Закона је прописано да у управном спору суд решава на основу утврђених чињеница на одржаној усменој јавној расправи.

Одредбом члана 34. став 1. је прописано да ће веће суда увек одржати расправу због сложености предмета спора, или ради бољег разјашњења стања ствари, као и у случају из члана 30. став 3. овог закона.

Код таквог стања ствари, Управни суд је пропустио да на усменој јавној расправи или у нејавној седници већа утврди све чињенице и околности од значаја за доношење пресуде, посебно имајући у виду да је тужила уз тужбу приложила нове доказе, који су, по налажењу Врховног касационог суда, од значаја за одлучивање о њеном праву и правном интересу и одлучујући су при одлучивању о законитости решавања у предметној управној ствари.

Одредбом члана 42. став 3. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу ("Службени гласник РС" 72/11 и 108/13) прописано је да захтев садржи податке о 1) бившем власнику, 2) одузетој имовини на коју се захтев односи, 3) праву својине бившег власника на одузетој имовини, 4) основу, времену и акту одузимања, 5) подносиоцу захтева и 6) правној вези подносиоца захтева са бившим власником. Ставом 4. тачка 3. истог члана закона прописано је да се уз захтев прилажу, у оригиналу и овереној фотокопији, следећи докази: за податке из става 3. тачка 4. овог члана – исправа о подржављењу имовине или назив, број и година службеног гласила у коме је објављен акт, уз конкретно навођење предметног узимања и слично.

Закључком Среског суда, Земљишно-књижног одељења у Старој Пазови број Дн 1424/54 од 21.06.1954. године одлучено је да, на основу члана 1. Одлуке АВНОЈ-а о прелазу у државну својину непријатељске имовине, о државној управи над имовином неприсутних лица и о секвестру над имовином коју су окупаторске власти присилно отуђиле од 21.11.1944. године ("Службени лист ФНРЈ" 2/45) и члана 1. Закона о прелазу у државну својину непријатељске имовине и секвестрацији над имовином одсутних лица од 31.07.1946. године ("Службени лист ФНРЈ" 63/46), а по правном основу конфискације, са важношћу од 22.11.1944. године ("Службени лист ФНРЈ" 74/46) дозвољава се укњижба права власништва на некретнинама Е.Ц. и Т.Х. из С.П. на предметним непокретностима.

Одредбом члана 1. Закона о прелазу у државну својину непријатељске имовине и секвестрацији над имовином одсутних лица ("Службени лист ФНРЈ" 63/46 и 74/46), ставом 1. тачка 2. је прописано да у својину Федеративне Народне Републике Југославије прелази и постаје општенародна имовина сва имовина лица немачке народности без обзира на држављанство. Под овима се нарочито разумеју сва она лица, која су се за време окупације изјаснила да су немачке народности, без обзира да ли су пре рата иступила као таква, или су сматрана за асимиловане Хрвате, Словенце или Србе.

Одредбом члана 4. истог закона је прописано да за поступак са имовином која прелази у својину државе или се ставља под секвестрацију важе прописи Закона о конфискацији имовине и о извршењу конфискације.

Закон о прелазу у државну својину непријатељске имовине и секвестрацији над имовином одсутних лица је предвидео, дакле, посебан поступак прописан Законом о конфискацији имовине и о извршењу конфискације ("Службени лист ДФЈ" 40/45 и 70/45, "Службени лист ФНРЈ" 61/46... 47/51). Тај закон је, међутим, престао да важи ступањем на снагу Закона о извршењу казни, мера безбедности и васпитно поправних мера ("Службени лист ФНРЈ" 47/51).

Закључак Среског суда, Земљишно-књижног одељења у Старој Пазови број Дн 1424/54 је донет дана 21.06.1954. године, по престанку важења Закона о конфискацији имовине и о извршењу конфискације.

У жалби на наведени закључак Среског суда у Старој Пазови, поднет уз тужбу, правни претходник тужиље изјављује да не постоји акт на основу кога се врши пренос, односно да јој тај акт никада није уручен, а да се пренос имовине врши само на основу Одлуке АВНОЈ-а и законских прописа. Одлучујући по предметној жалби, Окружни суд у Сремској Митровици решењем Гж 479/54-2 од 13.10.1954. године, жалбу одбија, а у разлозима образложења наводи да су се у конкретном случају стекли услови из става 1. тачка 2. Закона о прелазу у државну својину непријатељске имовине и секвестрацији над имовином одсутних лица за пренос права својине на државу, налазећи, при томе, да се правни претходник тужиље, према извештају НО Среза Старо-пазовачког број 13619/54 од 05.08.1954. године, за време окупације декларисала као Немаца, да је била припадница немачке народносне групе и помагала духовне напоре окупатора и његових слуга. Окружни суд се, дакле, одлучујући о жалби, упушта у основ одузимања – Закон о прелазу у државну својину непријатељске имовине и секвестрацији над имовином одсутних лица.

Када се има у виду све напред изложено, као и протек времена и околности у којима се одвијало предметно подржављење имовине по престанку важења Закона о конфискацији имовине и о извршењу конфискације, као процесног закона за примену Закона о прелазу у државну својину непријатељске имовине и секвестрацији над имовином одсутних лица, јасно је да Управни суд, а ни управни орган, нису имали све то у виду, па у том смислу, ни могућност да закључак од 21.06.1954. године представља акт о подржављењу имовине, јер садржи основ одузимања, са позивом на законске прописе, уз конкретно навођење предмета одузимања.

Одредбом члана 125. став 1. Закона о општем управном поступку ("Службени лист СРЈ" 33/97 и 31/01, "Службени гласник РС" 30/10), који се сходно примењује у поступцима по захтевима за враћање одузете имовине и обештећењу на основу одредбе члана 11. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, прописано да пре доношења решења морају да се утврде све одлучне чињенице и околности које су од значаја за доношење решења и странкама омогућити да остваре и заштите своја права и правне интересе, што

тужени орган такође није учинио, Врховни касациони суд налази да су побијаном пресудом повређена правила поступка која су од утицаја на решење ствари. У поновном поступку Управни суд ће, пошто размотри све одлучне чињенице за решавање о законитости оспореног закључка, правилном применом прописа, да донесе на закону засновану пресуду.

Са изложеног, Врховни касациони суд је, на основу одредбе члана 55. став 2. и став 3. Закона о управним споровима, одлучио као у диспозитиву пресуде и предмет вратио Управном суду, који је дужан да расправи питања на које му је указано пресудом овог суда.

ПРЕСУЂЕНО У ВРХОВНОМ КАСАЦИОНОМ СУДУ
дана 16.04.2015. године, Узп 181/2015

Записничар,
Весна Мраковић, с.р.

Председник већа – судија,
Олга Ђуричић, с.р.